



Podmínky uvedení obalu na trh

Verze 21-01



Dle §4 Zákona č. 477/2001 Sb., o obalech ve smyslu jeho pozdějších novel:

(1) Osoba, která uvádí na trh obal nebo obalový prostředek, je povinna zajistit, aby

- a) **koncentrace látek uvedených v Seznamu dosud klasifikovaných *nebezpečných chemických látek*¹ v obalu nebo obalovém prostředku byla v souladu s limitními hodnotami stanovenými zvláštními právními předpisy², vzhledem k přítomnosti těchto látek v emisích, popelu nebo výluhu v případě spalování nebo skládkování odpadu vzniklého z tohoto obalu nebo obalového prostředku;**
- b) **součet množství olova, kadmia, rtuti a chrómu s oxidačním číslem VI v obalu nebo obalovém prostředku nepřekročil hodnotu 100 mikrogramů/g (dále jen „limitní hodnota“);**
- c) **obal nebo obalový prostředek po použití, pro které byl určen, po vynětí výrobku nebo všech jeho zbytků obvyklým způsobem, byl dále opakovaně použitelný nebo využitelný procesem recyklace, energetického využití nebo biologického rozkladu.**

(2) Jestliže je obal nebo obalový prostředek zhotoven v souladu s harmonizovanými českými technickými normami³, považují se požadavky podle odstavce 1 za splněné.

3) Limitní hodnota podle odstavce 1 písm. b) se nestanovuje u obalů a obalových prostředků vyrobených výhradně z oloveného křišťálového skla⁴.

4) Překročení limitní hodnoty podle odstavce 1 písm. b) je možné ve skleněných obalech a obalových prostředcích, jestliže

- a) **během výrobního procesu není do obalu nebo obalového prostředku záměrně zavedeno žádné olovo, kadmium, rtuť nebo chróm s oxidačním číslem VI; záměrným zavedením se pro účely tohoto zákona v souladu s právem Evropské unie⁵ rozumí proces úmyslného použití určité látky k vytvoření obalu nebo obalového prostředku tak, aby tato látka byla přítomna ve vyrobeném obalu nebo obalovém prostředku s tím, že bude nositelem určité specifické charakteristiky, vzhledu či jakosti obalu; za záměrné zavedení se nepovažuje využívání**

¹ Zákon č. 350/2011 Sb. o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)

² Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), Zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech.

³ § 4a zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Vyhláška č. 379/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky pro určování jednotlivých druhů křišťálového skla, jejich vlastnosti a způsoby označování výrobků z křišťálového skla.

⁵ Rozhodnutí Komise 2001/171/ES ze dne 19. února 2001, kterým se stanoví podmínky pro odchylku u skleněných obalů týkající se úrovně koncentrací těžkých kovů stanovených ve směrnici 94/62/ES o obalech a obalových odpadech.



recyklovaných materiálů pro výrobu obalů nebo obalových prostředků v případech, kdy určitá část recyklovaných materiálů může obsahovat určitá regulovaná množství těžkých kovů,

- b) k překročení limitní hodnoty dojde pouze v důsledku přidání recyklovaných materiálů a*
- c) výrobce obalu nebo obalového prostředku provádí jedenkrát měsíčně měření koncentrace těžkých kovů ve vzorcích výroby, které reprezentují normální a pravidelnou výrobní činnost. Tyto vzorky se odebírají z každého jednotlivého tavicího agregátu. Naměřené hodnoty koncentrace těžkých kovů se evidují a ohlašují způsobem, který stanoví příloha č. 5 k tomuto zákonu.*

(5) Překročení limitní hodnoty podle odstavce 1 písm. b) je možné u plastových přepravek a plastových palet, jestliže

- a) během výrobního procesu nebo během distribuce **není do těchto přepravek nebo palet záměrně zavedeno** žádné olovo, kadmium, rtuť nebo chróm s oxidačním číslem VI,*
- b) k překročení limitní hodnoty dojde pouze v důsledku přidání recyklovaných materiálů,*
- c) přepravky nebo palety jsou vyrobeny recyklačním procesem, do kterého vstupuje pouze takový recyklovaný materiál, který vznikl recyklací jiných plastových přepravek nebo palet, a vstup dalšího materiálu mimo tento recyklační cyklus je omezen na nejmenší přípustnou míru a nepřesahuje v žádném případě 20 % hmotnosti materiálu použitého k výrobě těchto přepravek nebo palet a*
- d) materiál, z něhož jsou přepravky nebo palety vyrobeny, je na nich viditelně označen v souladu s právem Evropské unie⁶.*

⁶ Přílohy č. I až VII rozhodnutí Komise 97/129/ES ze dne 28. ledna 1997, kterým se zavádí identifikační systém pro obalové materiály podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech.



A zároveň splnit podmínky z ustanovení §3 „Prevence“ téhož zákona:

*(1) Osoba, která uvádí na trh obal, je **povinna zajistit, aby hmotnost a objem obalu byly co nejmenší při dodržení požadavků kladených na balený výrobek a při zachování jeho přijatelnosti pro spotřebitele nebo jiného konečného uživatele**, s cílem snížit množství odpadu z obalů, který je nutno odstranit.*

(2) Je-li obal pro určitý výrobek zhotoven v souladu s harmonizovanými českými technickými normami⁷, považují se požadavky podle odstavce 1 za splněné.

Spolu s těmito podmínkami definuje zákon o obalech v §5 osobu, která je povinna z hlediska těchto podmínek posoudit daný obal a zároveň okruh kontrolních orgánů, které mají právo kontrolovat splnění těchto podmínek:

(1) Osoba, která uvádí na trh obal, je povinna

- a) na požádání předložit kontrolním orgánům **technickou dokumentaci nezbytnou k prokázání splnění povinností stanovených v § 3 a 4**, s tím, že informace podle odstavce 2 písm. b) pro účely kontroly nahrazuje dokumentaci k prokázání splnění povinností stanovených v § 4,*
- b) průkazně informovat své odběratele o tom, že obal splňuje požadavky stanovené v § 3 a 4.*

(2) Osoba, která uvádí na trh obalový prostředek, je povinna

- a) na požádání předložit kontrolním orgánům technickou dokumentaci nezbytnou k prokázání splnění povinností stanovených v § 4,*
- b) průkazně informovat své odběratele o tom, že obalový prostředek splňuje požadavky stanovené v § 4.*

Termín „**technická dokumentace**“ v tomto zákoně není definována a není stanoven ani její rozsah. Lze tedy vycházet z analogie požadavků zákona č.22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky, ve smyslu jeho novelizací, že se jedná o technické dokumenty osvědčující shodu s předmětnými technickými normami.

⁷ § 4a zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Technické normy pro vyhodnocení, zda obal splňuje požadavky pro uvedení obalu na trh:

ČSN EN 13427

- Obaly - Požadavky na používání evropských norem pro obaly a odpady z obalů

TNI CEN/TR 13695-1

- Obaly - Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí –
- Část 1: Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů přítomných v obalech

TNI CEN/TR 13695-2

- Obaly - Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí –
- Část 1: Požadavky na měření a ověřování jiných nebezpečných látek přítomných v obalech

ČSN EN 13428

- Obaly - Specifické požadavky na výrobu a složení – Prevence snižováním zdrojů

ČSN EN 13429

- Obaly - Opakované použití

ČSN EN 13430

- Obaly - Požadavky na obaly využitelné k recyklaci materiálu

ČSN EN 13431

- Obaly - Požadavky na obaly využitelné jako zdroj energie, včetně specifikace nejnižší výhřevnosti

ČSN EN 13432

- Obaly - Požadavky na obaly využitelné ke kompostování a biodegradaci
- Zkušební schéma a kritéria hodnocení pro konečné přijetí obalu



Metodika použití norem pro vyhodnocení obalu

Technická norma ČSN EN 13427 je vlastně metodikou, jak související normy používat a které požadavky uvedené v ostatních normách spolu navzájem souvisejí. Pro dokreslení informací o procesu posuzování splnění jednotlivých podmínek lze využít následující tabulku:

Obal na úrovni součásti	Obal na úrovni funkční jednotky	Úplný obalový systém
Co největší snížení obsahu: těžkých kovů, škodlivých a jiných nebezpečných látek	Opakované použití Materiálové využití Energetické využití Využití ve formě kompostu	Prevence šetřením zdrojů
POZNÁMKA: <i>Použití prevence pomocí šetření zdrojů pro úplný systém obalů znamená, že se musí brát v úvahu všechny prvky tohoto systému.</i>		

Splnění požadavků těchto norem si může (za podmínek, že má k dispozici odpovídající zkušební vybavení či technologii) vyhodnotit výrobce sám. Dále lze v případě dlouhodobých zkušeností a existence dokumentace vycházet především z kritéria prevence, např. z reklamačních listů či jiných dokumentů, a tak prokázat, že použitý slabší materiál způsobil ztráty při nasazení na výrobní lince nebo při dopravě či skladování výrobků.

Vyhodnocování obalu

Obal a všechny jeho součásti musí být povinně vyhodnocen z hlediska výskytu těžkých kovů a škodlivých látek. Znamená to, že jednotlivé složky obalu by neměly obsahovat nadlimitní množství těchto látek. Hlavní důraz je zde kladen na dodavatele surovin a výrobce součástí obalu.

TNI CEN/TR 13695-1 *Obaly - Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí – Část 1: Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů přítomných v obalech*

TNI CEN/TR 13695-2 *Obaly - Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí – Část 1: Požadavky na měření a ověřování jiných nebezpečných látek přítomných v obalech*



Dále musí být obal povinně vyhodnocen z hlediska jeho využitelnosti po vyprázdnění spotřebitelem nebo jiným konečným uživatelem. Znamená to, že by měl existovat **alespoň jeden způsob využití použitého obalu**. Ten, kdo z jednotlivých součástí obalu (těla láhve, uzávěru, etikety) zkombinuje funkční jednotku, by měl určit, pro který z následujících typů využití je určena a podle dané technické normy tuto funkční jednotku (obal – prodejní, skupinový, přepravní) posoudit. Obal z hlediska jeho využití nemusí být posouzen podle všech dále uvedených norem, ale stačí jeho posouzení podle jedné z nich.

ČSN EN 13430

Obaly - Požadavky na obaly využitelné k recyklaci materiálu

ČSN EN 13431

Obaly - Požadavky na obaly využitelné jako zdroj energie, včetně specifikace nejnižší výhřevnosti

ČSN EN 13432

Obaly - Požadavky na obaly využitelné ke kompostování a biodegradaci - Zkušební schéma a kritéria hodnocení pro konečné přijetí obalu

Poslední povinností výrobce je takto vytvořený obalový systém výrobku posoudit z hlediska prevence – šetření zdrojů. Jak z uvedeného postupu vyplývá, je zřejmé, že vyhodnocení obalu z hlediska tohoto požadavku provádí ten, který kompletuje celý obalový systém daného výrobku a to podle:

ČSN EN 13428

Obaly - Specifické požadavky na výrobu a složení - Prevence snižováním zdrojů

Posuzování obalu z hlediska minimalizace je v podstatě proces, kdy se vybere kritické funkční kritérium a v tomto momentu, ve kterém je obal nejvíce namáhán, se otestuje, popřípadě se toto funkční kritérium popíše a zdokumentuje. Pro názornost uvádí tato norma následující funkční kritéria, zároveň upozorňuje, že výrobce může zjistit jiná, zde neuvedená:

- Ochrana výrobku
- Proces výroby obalu
- Proces balení/plnění
- Logistika (včetně přepravy, skladování a manipulace)
- Předkládání výrobku k prodeji a marketing
- Přijetí uživatelem/spotřebitelem
- Informace
- Bezpečnost
- Legislativa
- Ostatní hlediska

Obal, který je určen k opakovanému užití, je třeba navíc podrobit vyhodnocení, zda je vhodný pro opakované užití a popsat a zdokumentovat systém jeho obnovy a vyprázdnění dle normy:

ČSN EN 13429

Obaly - Opakované použití

Platnost norem v EU

Tyto normy byly připraveny Evropským výborem pro normalizaci (CEN), kde je zastoupena většina normalizačních institutů, včetně UNMZ. Tyto normy jsou harmonizované, tzn., že jsou stanoveny termíny jejich uplatnění, povinnost zavést je v jednotlivých státech a v neposlední řadě také povinnost normalizačních institutů, v případě existence národních norem, jejich nahrazení normami evropskými. V praxi to znamená, že:

- tyto normy dávají výrobcům garanci, že pokud splní jejich požadavky, splní požadavky předpisů, se kterými byly tyto normy harmonizovány
- text a číselný kód těchto norem je stejný ve všech zemích EU
- posouzení obalu podle těchto norem je platné ve všech zemích EU
- pokud obal vyhovuje těmto požadavkům, může být distribuován ve všech zemích EU bez omezení

Podle zákona č. 22/1997 Sb. smějí být české technické normy rozmnožovány a rozšiřovány jen se souhlasem **České agentury pro standardizaci** (<https://www.agentura-cas.cz/>), která byla zřízena jako státní příspěvková organizace Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ) podle zákona č. 265/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, a zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a od 1. 1. 2018 převzala od ÚNMZ všechny činnosti související s tvorbou, vydáváním a distribucí technických norem.

Adresa, na kterou můžete zasílat objednávky a kde získáte informace o prodeji norem ČSN:

Česká agentura pro standardizaci

Na Žertvách 132/24, 180 00 Praha 8
Zákaznický servis - tel. 221 802 802

info@agentura-cas.cz

Konzultace ohledně **splnění podmínek uvedení obalu na trh** nebo **značení obalů** Vám poskytne manažer klientského oddělení EKO-KOM, a.s.:

Zbyněk Kolář

telefon: 729 848 460

e-mail: kolar@ekokom.cz

Další informace naleznete na www.ekokom.cz.

ZAPOJENÍ DO SYSTÉMU EKO-KOM

+420 729 848 445, +420 261 176 256
+420 729 848 446, +420 261 176 285
info@ekokom.cz

FAKTURACE, URGENCE PLATEB

+420 729 848 450
+420 729 848 451
pohledavky@ekokom.cz

EKO-KOM, a.s.

klientské oddělení

Na Pankráci 1685/17, 140 21 Praha 4
Česká republika

fax: +420-729 848 439,
+420-261 176 274, -239

e-mail: info@ekokom.cz

www.ekokom.cz

**EVIDENCE OBALŮ,
VÝKAZY O PRODUKCI OBALŮ**

+420 729 848 430
evidence@ekokom.cz

**POŽADAVKY NA OBALY UVÁDĚNÉ NA TRH,
ZNAČENÍ OBALŮ**

+420 729 848 460
kolar@ekokom.cz